

...ουμ' Σαμοθρ. "Αἰτε πάμε Πόντ. (Τραπ.) "Αἰντε κολυμπή-
...ουμε "Ηπ. "Αἰτε ἄς ἄμ' (ἐμπρός, ἄς πηγαίνωμεν) Καπ.
...τε νὰ δακώσουμε νὰ χαϊψιά, γιατί εἶμαι νησιτικός ἀπὸ τὴν
...γὴ Πελοπν. (Σαραντάπ.) "Αἰστε, παιδιά μ', νὰ φύγουμε
...Ηπ. "Αἰδεστε νὰ κλώνωμε Κρήτ. Χαϊτέστε ἄς πάμε Πόντ.
...Αἰδοῦντι νὰ πλαγιάσουμι Λέσβ. (Καλλον.) Γιὰ ἀδέτι νὰ τελειώ-
...ουμι γλήγουρα τὴ δ'λειά μας Αἰτωλ. Χάιντε χάιντε κ' ἐπῆγε
...ραδέως, ἀλλὰ διαρκῶς βαδίζων ἔφθασε) Πελοπν. (Σου-
...εν.) Χάιντε χάιντε χάιντε 'ς τὴ δουλειά, ὡς ποῦ ξεπατώθη
...διαρκῶς ἐργαζόμενος ἀπέθανεν ἐκ κοπώσεως) Πελοπν.
...Τρίκκ.) "Αδε δὰ καὶ θὰ λογαριαστούμενε! (μένε ἡσυχος καὶ
...ὰ λογ. "Απειλή) Κρήτ. "Εχον 'ς τὸν σπῖτ' ἕνα κρασέλλ' ποῦ
...ιδι αἰδι! (ἔχω εἰς τὸ σπῖτι ἕνα κρασί ποῦ σ' ἐνθουσιάζ-
...ει) Λέσβ. "Αμε νὰ πὰς (πήγαινε) Πελοπν. (Λακων.) κ. ἄ.
...Αμε δέβα (πήγαινε δέβα = διάβαινε) Κερασ. "Α τὴ μία
...ἃ τὴν ἄλλη, ἀγαστρώνεται ἡ βασίλισσα μὲ τὸ δράκω (ἐκ
...παραμυθ.) Θήρ. Τοὺς ἔδουσι ἀπὸ λίγου κρασί νὰ πιοῦν κι ἃ
...κόμα λίγου ἃ κόμα λίγου, ὅσο ποῦ τοὺς μέθ'σι καλὰ καλὰ
...ἐκ παραμυθ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) || Φρ. "Α νὰ σὲ δῶ!
... (προτροπὴ) σύννηθ. "Αι δὰ κ' ἐγὼ σὲ σάζω! (ἃ, ἔννοια σου
...καὶ ἐγὼ θὰ σε διορθώσω! "Απειλή) Λευκ. "Αι δὰ κ' ἔννοια
...σου! (συνών. τῇ προηγουμένῃ) αὐτόθ. "Αἰδε κ' ἐσύ! (σιώπα,
...καλὲ καὶ σύ! κυρίως φύγε ἀπ' ἐδῶ μ' αὐτὰ ποῦ λές!) Πόντ.
... (Χαλδ.) Καλέ, ἄντες! (συνών. τῇ προηγουμένῃ) σύννηθ.

ἀγωγή ἡ, λογ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀγωγή.

Ἡ ἐξάσκησης νομίμου δικαιώματος πρὸς ἐπιδίωξιν
διὰ τῆς δικαιοσύνης τῶν ὀφειλομένων ἢ ἐπανόρθωσιν
ἐπενεχθέντος ἀδικήματος, συνήθως μετὰ τῶν ρ. κάνω
καὶ κινῶ: Τοῦ ἔκαμα ἀγωγή διὰ νὰ τοῦ πάρω τὰ χρεωστού-
μενα. Ἄν δὲ σοῦ τὰ δώση τὰ χρήματα, νὰ τοῦ κινήσης ἀγωγή.

ἀγῶγι τό, ἀγῶγιου Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀγῶγι σύννηθ.
ἀγῶι σύννηθ. ἀώι Κάμπ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἄ. ἀγῶιν
Χίος ἀγῶδιν Λυκ. (Λιβύσσ.) γῶι Λεξ. Λεγρ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀγῶγιον = φορτίον ἀμάξης.

1) Ἡ δι' ἀγωγέως μεταφορὰ πράγματός τινος Σίφν.
Σκόπ. κ. ἄ.: "Εμένα θὰ μοῦ κωσιτίσουν τ' ἀγῶγια καὶ τὰ
μαντζώματα (μαντζώματα = συγκομιδὴ ἐλαιῶν) Σίφν. Τέσσιρ'
ἀγῶγια ἔκαμα σήμιρα μὲ τοῦ γαῖδουρ' σας Σκόπ. 2) Ἡ
διὰ τὴν μεταφορὰν ἀμοιβή, τὰ κόμιστρα, τὰ μεταφορικά
σύννηθ.: "Εκατὸ δραχμὲς εἶναι τὸ ἀγῶγι. Κουβαλεῖ ὅλη μέρα
πέτρες καὶ παίρνει ἕνα σωρὸ ἀγῶγια σύννηθ. || Παροιμ.
Τ' ἀγῶι ξυπνᾷ τὸν ἀγωγιάτη (ἢ προθυμία καὶ τὸ ἐνδιαφέ-
ρον ἐξεγείρονται ἐξ ἐλπίδος κέρδους) σύννηθ. β) Τὸ
ποσὸν τοῦ ἐλαίου τὸ παρεχόμενον εἰς τὸν ἰδιοκτήτην
ἐλαιωτριβείου ὡς ἀμοιβή διὰ τὸ ἄλεσμα τῶν ἐλαιῶν Παξ.:
Τοῦ εἶπα, ἔλα νὰ πάρης τ' ἀγῶι σου, γιατί θάν τὸ πουλήσω
τὸ λάδι μου. γ) Κέρδος, συμφέρον Σίφν.: Αὐτὴ ἡ δου-
λειὰ δὲν ἔχει ἀγῶγι 3) Ἡ ἐπὶ μεταφορᾷ μίσθωσις
φορτηγοῦ ζώου ἢ ὀχήματος σύννηθ.: "Ο ἀμαξᾶς ἔχει
ἀγῶι. "Ο ἀγωγιάτης εὗρηκε ἀγῶγι. Θὰ πιάσω ἀγῶγι. "Εχω
ἀγῶγι γιὰ τὸ δεῖνα μέρος σύννηθ. "Αγῶγια τώρα δὲν κάνω
Μύκ. || Φρ. "Εχει ἀγῶγι (ἐπὶ γυναικὸς ἐπιμόρφου διαγω-
γῆς. Πβ. τὰ ἀρχ. μισθοῦσθαι, μίσθωμα, ἐπὶ τῶν ἐταιρῶν
λεγόμενα) Ἀρχαδ. || Παροιμ. Τ' ἄλογο ἀποκάτω ἀπ' τ' ἀγῶγι
ψοφάει (ἐπὶ τοῦ τὰ πάντα διὰ τὸν μισθὸν ὑπομένοντος)
ΙΒενιζέλ. Παροιμ.² 289,64. 4) Ὑποζύγιον, φορτηγὸν
ζῶον Λέρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Λακων.): Μιὰ 'νχεᾶ
φυρῶει πρέπει νὰ φέρετε μὲ τ' ἀώια νὰ χωματίσωμε δὸ δῶμα
('νχεᾶ = νυχῆα, ὀλίγον, φυρῶει = κοκκινόχωμα) Ἀπύρανθ.

ἀγωγιάζω Ἡπ. Πελοπν. (Γέρμ. Καλάβρυτ. Οἰν.)
Σῦρ. ἀγονγιάζον Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀγουιάζον Στερελλ.
(Αἰτωλ.)

Τὸ μεσν. ἀγωγιάζω.

1) 1) Δίδω, παρέχω ζῶον μὲ ἀγῶγι, μισθῶ Ἡπ.
Θράκ. (Ἀδριανούπ.) κ. ἄ.: Τὸ ἀγῶγιασα τ' ἄλογο εἴκοσι
γρόσια Ἡπ. 2) Λαμβάνω ζῶον μὲ ἀγῶγι, μισθοῦμαι
Ἡπ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Οἰν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): Θέλω
νὰ βρω κᾶνα ζῶ ν' ἀγωγιάσω Καλάβρυτ. "Αγῶγιασα τὸ μου-
λάρι τοῦ δεῖνα καὶ κονβάλησα χωρῶκι (ἄσβεστον) Γέρμ.
"Αγῶγιασα μπλάρ νὰ πᾶν Αἰτωλ. "Αγωγιάστηκαν τ' ἄλογα
ἀπὸ τὸν δεῖνα Ἡπ. || Φρ. "Αγῶγιασα τοῦ διάουλου μ' μ' αὐτὸ
τοῦ μπλάρ π' ἀγόρασα (ἐπὶ ἡμιόνου δυστρόπου) Αἰτωλ.

3) Μετέρχομαι τὸν ἀγωγέα, ὑπηρετῶ ὡς ἀγωγιάτης
Ἄνδρ.: Θὰ ἔρχω τὸ ἐγὼ ν' ἀγωγιάζω. II) Παθ. μεταφ.
ἀσθενῶ Πελοπν. (Τρίκκ. Συκεᾶ Κορινθ.): "Αγωγιάστητε
ὁ δεῖνα Τρίκκ. Πάλι μοῦ ἀγωγιάστητε τὸ παιδί αὐτόθ.
Ν' ἀγωγιάστης! (νὰ περιπέσης εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν!
Ἄρᾶ) Συκεᾶ Κορινθ. III) Ἐξαφανίζομαι Πελοπν.
(Καλάβρυτ. Συκεᾶ Κορινθ.): "Αγωγιάσ' ἀπὸ μπροστά μου!
(νὰ φύγης! Συνών. φρ. νὰ γκρεμιστῇς! Ἄρᾶ) Καλά-
βρυτ. Τ' ἀγωγιασμένο, τί μοῦ 'κανε! (τὸ ἄξιον ὀλέθρου,
ὁ εἶθε ν' ἀπόληται. Ἄρᾶ) Συκεᾶ Κορινθ.

ἀγῶγιασμα τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγωγιάζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Μίσθωσις ὑποζυγίου ἐνθ' ἄν.: Θέλω νὰ βρω κᾶνα
μουλάρι γι ἀγῶγιασμα Καλάβρυτ.

ἀγωγιάτης ὁ, κοιν. ἀγωγιάτ'ς Πάρ. (Λεῦκ.) ἀγου-
γιάτ'ς Ἡπ. (Κόνιτο.) Ἰμβρ. Σάμ. ἀγουιάτ'ς Στερελλ.
(Αἰτωλ.) κ. ἄ. ἀγωγιάτα Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγῶγι. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ὁ ἔχων ὑποζύγιον ἢ ἄμαξαν, ἐφ' ὃν μεταφέρει
ἀνθρώπους ἢ πράγματα ἐπὶ μισθῶ κοιν. καὶ Τσακων.:
Πάει πράματα ὁ ἀγωγιάτης κοιν. || Παροιμ. Ὁ ἀγωγιάτης
νὰ ν' καλὰ κι ἄλογα εἶναι τόσα! (ἐπὶ γαμβροῦ δυναμένου
νὰ εὗρη καὶ ἄλλην νύμφην ἐν περιπτώσει διαλύσεως μνη-
στείας) Παξ. Συνών. κίρατζῆς. 2) Ὁ μισθωτὸς
ἄλωνιστῆς (ἐκ τῆς σημ. τοῦ μεταφέρειν τι ἐπὶ μισθῶ
προέκυψεν ἢ τοῦ ἐργάζεσθαι καθόλου ἐπὶ μισθῶ, ὅθεν
καὶ ἡ τοῦ ἄλωνίζεσθαι) Πελοπν. (Ὀλυμπ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.):
Ποῖον εἶχες ἀγουιάτ' π' ἀλώθ'σι τοῦ σιάρ' σ'; Αἰτωλ. 3)
Πληθ. ἐν ἡ συνθηματικῇ γλώσσῃ οἱ πόδες Ἡπ. (Κόνιτο.)

ἀγωγιάτικος ἐπίθ. Ἄνδρ. Θήρ. κ. ἄ. — Λεξ. Περίδ.
Βυζ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγωγιάτης. Πβ. μεσν. ἐπίθ. ἀγω-
γιατικός.

1) Ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ἀγωγιάτην ἐνθ' ἄν.: "Αλογο ἀγω-
γιάτικο Λεξ. Περίδ. Βυζ. 2) Τὸ οὐδ. οὐσ., ἡ ἀμοιβή
τοῦ ἀγωγέως διὰ τὴν μεταφορὰν πραγμάτων, κόμιστρα,
μεταφορικά Λεξ. Περίδ.: Πλήρωσε τὸ ἀγωγιάτικο. Πβ.
ἀγῶγι.

ἀγωγίζω ἀμάρτ. ἀουίζω Κάμπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγωγός.

Ἀνοίγω ἀγωγόν, ὀχετὸν ὕδατος.

ἀγωγός ὁ, Ἰκαρ. Κρήτ. Χίος κ. ἄ. ἀωός Ἰκαρ.
Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀγός Ἡπ. (Ἄρτ.) Θράκ. (Αἰν. Γανόχ.
Γέν. Μυριόφ. Περίστασ. Σαρεκκλ.) Ἰμβρ. Προπ. (Ἄρτάκ.

Πάνορμ.) Σίφν. Χίος ἀός Κάρπ. Ρόδ. (Χάλκ.) Χίος ναγός Θράκ. (Μυριόφ. Σαρεκκλ. κ. ἀ.) Μακεδ. (Μελέν.) Σκόπ. Χίος (Καρδάμυλ.) ναός Θήρ. Ίκαρ. Κάρπ. Νάξ. (Γαλανάδ.) Πάρ. (Λεῦκ.) Σίφν. Χίος ἀναός Θράκ. Μεγίστ. Πάτμ. ἀνιγός Σαμοθρ. ἀλωγός Κρήτ.

Τὸ ἀρχ. οὖσ. ἀγωγός = ἡγεμὼν τῆς ὁδοῦ, ὁδηγός. Ὁ τύπ. ἀγός καὶ παρὰ Σομ. Τὸ ἐν τοῖς τύπ. ναός καὶ ναγός ν προήλθεν ἐκ τῆς συνεκφ. μετὰ τῆς αἰτιατ. τοῦ ἄρθρ. τὸν ἀόν, τὸν ἀγόν, περὶ ἧς πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,411, τὸ δὲ λ τοῦ ἀλωγός ἴσως ὀφείλεται εἰς παρετυμ. πρὸς τὸ αὐλάκι, περὶ ἧς πβ. τοῦ αὐτοῦ ἐνθ' ἀν. 1,328. Ὁ τύπ. ἀνιγός ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἀνεγός.

1) Ὁχετός ὕδατος, αὐλαξ, δι' ἧς διοχετεύεται τὸ ὕδωρ πρὸς διαφόρους χρήσεις, ἥτοι πόσιν, ἄρδευσιν, κίνησιν μύλων κτλ., ἡ ἀποχετεύεται τὸ ἀκάθαρτον ὕδωρ σύνθηθ. : Πάω νὰ κάμω τοσοῖ ναοί, γιατί θὰ ποτίζω αὐριο Γαλανάδ. Πουτίζουμ' τὰ σπαρ'κά μας ἀπ' δὸν ἀνιγὸ (σπαρ'κά = λαχανικά) Σαμοθρ. || Παροιμ. φρ. Ἐαλε τὸ νερόν εἰς τὸν ἀόν (ἔαλε = ἔβαλε. Ἐπὶ τοῦ διευθετήσαντος τὰ ἑαυτοῦ συμφέροντα. Πβ. τὸ ἀρχ. «κατὰ ροὺν φέρεσθαι τὰ πράγματα» ἐπὶ τῶν εὐοδουμένων πραγμάτων) Κάρπ. Συνών. φρ. ἔβαλε τὸ νερό 'ς τ' αὐλάκι (ιδ. αὐλάκι). Ἡ σημ. αὕτη ἤδη μεταγν. Πβ. Φρύνιχ. 314 (ἐκδ. ChLobbeck) «νῦν δὲ οἱ περὶ τὰ δικαστήρια ρήτορες ἀγωγούς καλοῦσι τοὺς ὀχετοὺς τῶν ὑδάτων». β) Τὸ στόμιον, δι' οὗ εἰσρέει τὸ ὕδωρ εἰς τὰς αὐλακας τῆς ἄρδευσεως Πάρ. 2) Τὸ νᾶμα, τὸ ρέον ὕδωρ Μακεδ. (Μελέν.)

Ἡ λ. ὑπὸ τοὺς τύπ. Ἀγωγός καὶ Ναγός καὶ ὡς τοπων. Χίος.

ἀγωγουδάκι τό, ἀμάρτ. ἀουδακι Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀλωγουδάκι Κρήτ.

Ὑποκορ. τοῦ ἀμαρτ. οὖσ. ἀγωγούδι. Πβ. ἀβγουδάκι ἐκ τοῦ ἀβγούδι.

Μικρὸς ὀχετός ὕδατος.

ἄγωμαν τό, Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἄγωμα ἢ, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ τύπ. ἄγωμε τοῦ ρ. ἄγω. Διὰ τὸν τύπ. ἄγωμα πβ. ἡ ἔλλα παρὰ τὸν συνήθη τύπ. τὸ ἔλλα.

1) Ἡ στιγμή τῆς ἀναχωρήσεως, ἡ ἐκκίνησις Πόντ. (Σάντ. Τραπ.): 'Σ σ' ἄγωμαν ἀπάν' ἔρθεν ἡῦρε με (κατὰ τὴν ἐκκίνησίν μου ἦλθε καὶ με ἡῦρε) Τραπ. 'Σ σὴν ἄγωμα μ' ἀπάν' αὐτόθ. 2) Ἡ διάβασις, ἡ πορεία δι' ὁρους Πόντ. (Χαλδ.): 'Οσήμερον ἄγωμαν' κὶ γίνεται (σήμερον δὲν γίνεται διάβασις τοῦ ὁρους).

ἀγῶνας ὁ, Ἡπ. Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Ἴων. (Σμύρν.) Κρήτ. Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Παξ. Πελοπ. (Λακων.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Σῦρ. κ. ἀ. ἀγῶνας Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κύπρ. Σίφν. Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὖσ. ἀγών. Διὰ τὸν ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου ἐν τῷ τύπ. ἄγῶνας πβ. ἄγκῶνας ἐκ τοῦ ἀγκῶνας, κἀνονας ἐκ τοῦ κανόνας κττ.

1) Πόνος, μόχθος, προσπάθεια, ταλαιπωρία ἐνθ' ἀν.: Ἐκαμε μεγάλον ἀγῶνα γιὰ νὰ τὸ σπουδάξῃ τὸ παιδί τῆς Παξ. Τὸν ἀγῶνα ποῦ 'χει καωμένο ὁ Θεὸς τὸνε κατέχει! Κρήτ. Ἐτραύιξα τόσον ἀγῶνα γιὰ νὰ τὸνε κατατάξω (καθησυχάσω) Θήρ. Ἐτραύιξεν μεάλον ἀγῶνα Σύμ. Ἀγῶνας μεγάλους χρειάζετι νὰ βρῆς τώρα λιπτά Αἰτωλ. Ἐχον ἀγῶνα μεγάλον γιὰ τοῦ χουράφ' Αἰτωλ. Μὲ πουλὺν ἀγῶνα ἔφκειασα κᾶτ' χρηματάκια γιὰ νὰ ζῶ αὐτόθ. Βρίσκεται σὲ μεγάλον ἀγῶνα

Σίφν. 2) Ἀγωνία, στενοχωρία σωματικὴ καὶ ψυχικὴ, οἷα ἡ τοῦ νοσοῦντος καὶ τοῦ ψυχορραγοῦντος Θήρ. Κρήτ. Κύπρ. Παξ. Πελοπ. (Λακων.) Σύμ.: Ἀπὸν τὸν πολ-λὺν τὸν ἀγῶνα ἐπῆρεν το ὁ νύπνος Σύμ. Ἀγῶνα ποῦ τρανάει ὁ καημένος! Θήρ. Ὡ, τί ἀγῶνα ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ὄντας ψυχομαχάη! (πβ. τὸ ἐκκλησιαστικὸν «οἱμοι, οἷον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος!») Παξ.

Πβ. ἀγωνία.

ἀγωνία ἡ, Ἀπουλ. (Καλημ.) Θήρ. Κεφαλλ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἀ.

Τὸ ἀρχ. οὖσ. ἀγωνία.

1) Ἀδημονία, στενοχωρία, μάλιστα ἐπιθανάτιος ἐνθ' ἀν.: Ἐχει μεγάλην ἀγωνία ὁ ἀρρωστάρις Κρήτ. Ὡ τὸ καπούλλικο, μὴν ἀγωνία ποῦ τὴν περνᾷ! (τὸ καημένο, πόσον μεγάλην στενοχωρίαν δοκιμάζει!) Ἀπύρανθ. 2) Πόνος, μόχθος, προσπάθεια Θήρ.: Ἐτραύιξα τόση ἀγωνία γιὰ νὰ τὸνε κατατάξω (καθησυχάσω).

Πβ. ἀγῶνας.

ἀγωνιάζω ἀμάρτ. ἀγωνιάζου Θράκ. (Ἀδριανούπ. Ἀκαλάν.) Μέσ. ἀγωνιάζομαι Θράκ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ρ. ἀγωνιῶ.

1) Εἶμαι ἐν ἀγωνίᾳ, ἀγωνιῶ Θράκ. (Ἀδριανούπ. Ἀκαλάν.) β) Μέσ. μοχθῶ, πονῶ, κοπιάζω Θράκ. Ἀγωνιάστηκε ὅσο νὰ τοῦ παρασταθῇ. 2) Σπεύδω, βιάζομαι Θράκ. (Ἀδριανούπ. Ἀκαλάν.)

ἀγωνίζομαι Βάρν. Εὐβ. (Κάρυστ.) Ἡπ. Θήρ. Κρήτ. Παξ. Σῦρ. κ. ἀ. ἀγωνίζομαι Πελοπ. (Βούρβουρ. κ. ἀ.) ἀγωνίζουμι Ἡπ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Λαμ.) ἄγωνίζουμι Λῆμν. ἀγωνιῶμαι Κύθηρ. Πελοπ. (Ἀρκαδ.) κ. ἀ. ἀγωνιῶμι Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀγωνιῶμι Α.Ρουμेल. (Φιλιππούπ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Μελέν. κ. ἀ.) ἀγωνιέμαι Ἡπ. Πελοπ. (Βούρβουρ. Δημητσάν. Λακεδ. Λακων. Λεντεκ. Μάν.) Σέριφ. κ. ἀ. ἀγωνιέμι Μακεδ. (Μπάλτζ.) βωνιόμαι Ἀπουλ. (Καλημ.) Πρόστ. ἐνεστ. ἀγώνεια Θεσσ. Μακεδ.

Τὸ ἀρχ. ἀγωνίζομαι. Ὁ τύπ. ἀγωνιέμαι καὶ ἐν Χρον. Μορ. στ. 2505 (ἐκδ. JSchmitt). Ἡ προστ. ἀγώνεια κατὰ τὰς προστ. ἔλλα, τραύα, τρέχα, φεύγα, περὶ ὧν ιδ. ΓΧατζιδ. Ἀκαδ. Ἀναγν. 3,141.

1) Μοχθῶ, πονῶ, καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν Εὐβ. (Κάρυστ.) Ἡπ. Θήρ. Κρήτ. Κύθηρ. Λῆμν. Παξ. Πελοπ. (Βούρβουρ. Δημητσάν.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Λαμ.) Σῦρ. κ. ἀ.: Μέρα νύχτα ἀγωνίζομαι γιὰ νὰ βροῦνε τὰ παιδιὰ μου ἓνα κομμάτι ψωμί Κρήτ. Ἀγωνιζόντανε τόσα χρόνια νὰ τὰ καταφέρῃ καὶ τώρα πέθανε! (ἐμόχθει τόσα ἔτη νὰ εὐοδώσῃ τὰ οἰκονομικά του) Παξ. Ἀγωνίστηκα καὶ δίποτα δὲν ἀπόλαψα Δημητσάν. Τοῦ κάκου ἀγωνιέται ὁ ἀραχλὸς (μάτην μοχθεῖ ὁ δυστυχὴς) Βούρβουρ. Ἀγωνιῶμι νὰ φκειάσω ἓνα σπιτάξ' Αἰτωλ. Ἀγωνιῶμι μὲ τὰ χῶματα (σκάπτω) αὐτόθ. Ἀγωνίσ'κα νὰ σὶ φκειάσω ἄνθρουπον κὶ δὲ μπόρ'σα αὐτόθ. Γουνίζουμι νὰ παδέψον δ' δυχατέρα μ' Λῆμν. Ἀνθρωπος ἀγωνισμένος (ὁ διαρκῶς ἐργαζόμενος, ὁ μὴ ἀναπαυόμενος) Κάρυστ. || Ἄσμ.

Χωρὶς λαμπίκο καὶ φωτιὰ ροδόσταμα δὲ βγαίνει, χωρὶς ὁ νεὸς ν' ἀγωνιστῇ τὴ νεὰ δὲν ἀποχτένει

Ἡπ.

Σὰν τὸ πλατάνι τὸ ψηλὸ, ποῦ μὲ στοιχεῖα ἀγωνιέται, χίλια μαχαίρια μὲ χτυποῦν, μού'ν ποῖος μὲ λεημονιέται

αὐτόθ. 2) Σπεύδω, ἐπείγομαι, βιάζομαι Α.Ρουμελ.

